

N:o 6/1942.

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 6/1942 med anledning av vicetalmannen Johannes Holmbergs petition om utredning därom, huruvida de landskapet Ålands innebyggare, som biträtt vid fäderneslandets försvar genom att fullgöra värnplikt vid rikets krigsmakt före den 8 juni 1922, därefter äro berättigade att enligt § 27 i självstyrelselagen göra motsvarande tjänst vid lots- och fyrinrättningen.

Med anledning av förenämnda petition, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet värdsammast framhålla följande:

I enlighet med bestämmelserna i för tiden gällande värnpliktslag ha va de landskapet Ålands innebyggare, vilka före självstyrelselagens ikraftträdande fullgjort värnplikt vid rikets krigsmakt, blivit överförda till reserven eller lantvärnets första eller andra kategorier. Frågan är nu, huruvida dessa ålämningar, sedan självstyrelselagen bringats i verkställighet, fortfarande bort kvarstå i reserven respektive lantvärnet eller om de bort därifrån avföras och i sistnämnda fall huruvida de bort hänföras till en reserv för personalen vid lots- och fyrinrättningen eller endast strykas från krigsmaktens rullor, till dess tjänstgöringen vid lots- och fyrinrättningen blivit ordnad genom lag.

Som känt finnes icke någon lag, som reglerar den i självstyrelselagens § 27 mom. 1 avsedda tjänstgöringsskyldigheten. Frågan måste därför för närvarande besvaras med ledning av självstyrelselagens förenämnda stadgande.

Självstyrelselagens § 27 mom. 1 gör ingen åtskillnad mellan personer, som i egenskap av värnpliktiga före lagens ikraftträdande redan fullgjort krigstjänst, och personer, som icke fullgjort värnplikt. Härav bör enligt utskottets uppfattning följa, att de förstnämnda skola behandlas på samma sätt som de sistnämnda, och att de förstnämnda sålunda icke bort kvarhållas i reserven respektive lantvärnet. För denna uppfattning finner utskottet stöd i Regeringens proposition till Riksdagen, innehållande lag angående inbyggarnes i landskapet Åland tjänstgöring vid lots- och fyrinrättningen i stället för fullgörande av värnplikt, av år 1928, vars § 18 mom. 1 avser att reglera förhållandet som följer:

"De inbyggare i landskapet Åland, vilka vid denna lags trädande i kraft tillhöra krigsmaktens reserv eller lantvärnets första eller

andra kategori och icke åstunda kvarstå vid krigsmakten, skola skrivas i reserven av personalen vid lots- och fyrinrättningen."

Och ytterligare stöd för sin uppfattning får utskottet av det förslag till enahanda lag, som av Regeringen för utlåtande överlämnades till 1938 års urtima landsting, vars § 17 mom. 1 lyder:

"De inbyggare i landskapet Åland, vilka vid denna lags ikraftträdande äro i aktiv krigstjänst eller tillhöra krigsmaktens reserv eller lantvärnet och icke åstunda kvarstå vid krigsmakten, skola skrivas i personalens vid lots- och fyrinrättningen reserv."

Med ledning av ovanstående har utskottet icke kunnat komma till någon uppfattning, än att ifrågavarande personer sålunda icke bort kvarstå i reserven eller lantvärnet och att de efter självstyrelselagens ikraftträdande icke bortkallas till krigstjänst såsom reservister eller lantvärnsmän.

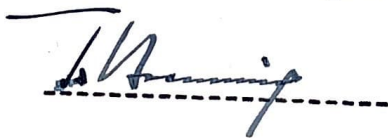
Vad ³petitionen som sådan åter beträffar, så är det att märka, att den icke utmynnar i yrkande på någon åtgärd från landstingets sida, utan endast efterlyser en utredning i frågan. Fråga är sålunda icke en lagförklaring i landstingsordningens bemärkelse. Under sådana omständigheter saknar utskottet anledning att föreslå någon åtgärd. Jämte utskottet i sak uttalar sin förenämnda uppfattning får utskottet därmed för landstinget värdsammast föreslå,

att petitionen icke måtte föranleda någon vidare

åtgärd från landstingets sida.

Mariehamn den 24 februari 1942.

På lagutskottets vägnar:

Närvarande i utskottet: Tör Brenning, ordförande, Jonatan Sjöblom, Johannes Holmberg, Herman Mattsson, Evald Häggblom.